

Jordi Sarsanedas
té un breu recull de
haikus que ha
publicat pòstumament
El Pont del Petroli
MIQUEL TORAN

Per una semàntica del silenci

Ardolino, estudiós de l'obra de Sarsanedas, ha col·laborat en l'edició del poemari pòstum

En la sessió que l'Institut d'Estudis Catalans va organitzar en memòria de Jordi Sarsanedas l'any 2007, Joaquim Molas repassava les seves trobades amb l'escriptor. Entre les nombroses coincidències de més de mig segle d'amistat, escollia: "La nit que, a Tòquio, vam aconseguir de fugir del marcatge implacable de la intèrpret i vam deambular sols i a l'atzar per avingudes multitudinàries i lluminoses o per petits carrers interiors estrets i solitaris fins que vam topar amb una *trattoria* en la qual pensàvem sopar en italià o, a tot estirar, en anglès, i on vam haver d'escollir a dit en un menú, tot ell, en japonès." I val a dir que aquesta anècdota és una de les poques referències que he trobat aplicades a la relació del nostre autor amb la terra nipona. És clar, hi va haver un vague orientalisme d'entrada (vull dir, d'època), i no haurem de gratar gaire en la biografia per assabentar-nos que el seu pare, Ramon Sarsanedas i Oriol, va ser pioner, a Catalunya, en l'aplicació de la tècnica de l'*urushi*, la laca japonesa; però això no ens ajuda gaire.

Mirem, llavors, cap a la seva producció literària. Potser sí que hi ha un text que pot lligar-se, conceptualment, a aquesta petita joia que és *Color de pluja*. Es tracta d'un article, *Haikai, si-*

lenci, publicat a *Serra d'Or* el febrer del 1995. De fet, pertanyia a una sèrie de prosas poètiques que, al llarg d'una dècada, Sarsanedas va anar redactant com a comentari de la imatge de cada portada de la revista. Aquesta commixió entre art literari i figuratiu –que, per cert, marca un aspecte central de la seva poètica– va obtenir una visibilitat rellevant en el moment en què aquestes contribucions van ser recollides dins el volum *Paraules per a unes imatges* (2004). Sigui com sigui, l'obra de referència, en aquest cas, era el quadre *Codis* (i com podríem no pensar en el poema *Cada còdol de la glera?*), d'Isabel Saludes, la qual, un any abans, havia visitat el país "de les delicadeses extremes".

Sarsanedas recupera fins i tot l'*haikai* –que d'ara endavant en diré haiku– del poeta setcentista Buson amb què sòbria el catàleg de l'exposició de l'amiga pintora a Barcelona. Més enllà del detall històric, Sarsanedas ens descriu un jardí zen amb una pau basada "en l'aprofundiment de la soledat, en l'avenc del silenci conquerit amb l'esforç de la consciència". I així la pintura es desclou davant els nostres ulls com es bada una flor, sense discursos, o fins i tot amb "el rebuig del discurs mitjançant el joc, i encara ben auster, dels colors. L'*haikai*, però, encara sense les paraules, tan poques, que fan l'*haikai*". No deu ser pas una casualitat que l'única sèrie d'*haikus* que el poeta ha publicat en vida, amb el títol general de *Petita suite en veu baixa*, hagi estat incorporada dins el recull *Silenci, respostes, variacions* (2005). En un exemplar que va desar en una prestatgeria del seu despatx, havia anotat escrupolosament les dates de redacció de cada poema, i també les dades de les revistes en les quals, alguns d'ells, ja havien aparegut.

Quan Núria Picas, Eva López i jo ens vam dedicar a ordenar els seus papers, juntament amb els mecanoscrits de la *Suite*, vam trobar tres fulls més, amb haikus datats entre el 16 i el 25 de març del 2002. Tot d'una, vam decidir que, en cas de publicar-los, caldria respectar la *intentio auctoris* inicial, això és, resseguir el mateix criteri que Sarsanedas havia expressat verbalment a Eugènia Bigas, tot i que la seva voluntat tan sols s'havia realitzat en l'esborrany que havíem recuperat. Vam parlar-ne amb ella, amb Paco Fanés i amb Rosa Vives. Vam descartar la solució positivista d'incorporar en un volum tots els poemes –alguns eren evidentment unes provatures– i vam optar per una tria consensuada. A partir d'aquesta elecció el conjunt de textos es presenta com un espai escènic dominat per la llum i el vent on les *dramatis personae* es redueixen a un tu sempre transeüent.

Una llengua sintetitzada

Un imaginari despulat de qualsevol oripell, una llengua sintetitzada *usque ad solidum*, una poesia que anhela la simplificació dels vincles sintàctics i que s'expressa en els espais buits. En uns apunts dels començaments dels anys cinquanta, Sarsanedas deia que "la poesia no és històrica. Conté un afany d'instan-taneïtat. Nascuda de rel de l'home, d'un casament de naixença i mort del l'home de la seva puresa més absoluta". Més de quaranta anys després, l'article dedicat a l'obra d'Isabel Saludes es tancava amb aquestes paraules: "en el silenci, renunciar a tot llevat d'una cabdal comprovada, viscuda, significació". I aquests haikus són l'expressió més diàfana de la seva poètica del silenci. *

COLOR DE PLUJA
Jordi Sarsanedas

Editorial:
El Pont del Petroli
Badalona, 2015
Pàgines: 44
Preu: 8 euros

Opinió